

Uredila:

Darja Zorc Maver

Inovativno učenje in poučevanje za kakovostne kariere diplomantov in odlično visoko šolstvo

---

Različnost v visokošolskem prostoru

Inovativno učenje in poučevanje za kakovostne kariere diplomantov in odlično visoko šolstvo

---

**Različnost v visokošolskem
prostoru**

Uredila:

Darja Zorc Maver

Ljubljana 2022

Projekt INOVUP (Inovativno učenje in poučevanje v visokem šolstvu) izboljšuje kakovost visokošolskega izobraževanja z uvedbo inovativnih in prožnih oblik učenja in poučevanja. Z izvajanjem pedagoških usposabljanj, oblikovanjem multiplikatorjev, pripravo didaktičnih gradiv ter izvedbo analiz s področja učenja in poučevanja prispeva k boljši pedagoški usposobljenosti visokošolskih učiteljev in sodelavcev ter boljši sistemski podprtosti visokošolskih institucij. Posledično študentje pridobivajo in izboljšujejo tista znanja, kompetence in spretnosti, ki so pomembne za uspešno vključevanje mladih v družbo in na trg dela, visokošolske institucije pa se bolj dinamično odzivajo na potrebe iz okolja.

Več informacij o projektu: www.inovup.si

Projekt INOVUP sofinancirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada in Republika Slovenija. Konzorcijski partnerji v projektu so Univerza v Ljubljani, Univerza v Mariboru, Univerza na Primorskem in Fakulteta za informacijske študije.

Inovativno učenje in poučevanje za kakovostne kariere diplomantov in odlično visoko šolstvo: Različnost v visokošolskem prostoru

Urednica: prof. dr. Darja Zorc Maver

Recenzentki: prof. dr. Vesna Leskošek in

izr. prof. dr. Helena Smrtnik Vitulić

Slovenski jezikovni pregled: Amidas d.o.o. (Irena Hvala)

Založila: Založba Univerze v Ljubljani

Za založnika: prof. dr. Gregor Majdič, rektor

Izdala: Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta

Za izdajatelja: izr. prof. dr. Janez Vogrinc, dekan

Oblikovna zasnova: Studio 8, d. o. o., Maribor

Priprava: Igor Cerar

Dosegljivo na: <https://knjigarna.uni-lj.si/>

To delo je ponujeno pod licenco Creative Commons Priznanje avtorstva – Deljenje pod enakimi pogoji 4.0 Mednarodna licenca (izjema so fotografije). / This work is licensed under a Creative Commons Attribution – ShareAlike 4.0

International License (except photographs).

Prva e-izdaja.

Publikacija je brezplačna.

DOI: 10.51746/9789617128222

VSEBINA

Uvodnik	5
Perspektiva razumevanja drugačnosti	9
<i>Andreja Grobelšek</i>	
Različnost v visokošolskem prostoru	29
<i>Darja Zorc Maver</i>	
Gojenje kritičnega dialoga v visokošolskem prostoru ali radikalna vsakdanjost inovativnosti	41
<i>Špela Razpotnik in Darja Tadič</i>	
Načela dobre medosebne komunikacije pri visokošolskem delu	69
<i>Tomaž Vec</i>	
Visokošolski prostor s perspektive (z)možnosti upoštevanja spoznanj o travmi	93
<i>Mija M. Klemenčič Rozman</i>	
Namesto težavnih skupin – inovativni pristopi skupinskega dela v visokošolskem prostoru	131
<i>Anja Gruden</i>	
Spodbujanje inovacij v visokošolskem prostoru	151
<i>Matej Sande in Sonja Čandek</i>	
Praktično pedagoško učenje v kontekstu simbolnega kapitala in praznih konceptov stroke	167
<i>Nataša Zrim Martinjak</i>	
Krepitev kritičnega mišljenja in kreativnosti pri delu s študenti in študentkami	181
<i>Sonja Čandek in Matej Sande</i>	
Biografski pristop pri socialnopedagoškem delu	201
<i>Jana Rapuš Pavel</i>	

O avtorjih	219
Stvarno kazalo	223
Imensko kazalo	227

UVODNIK

V okviru projekta, sofinanciranega s strani Republike Slovenije in Evropske unije iz Evropskega socialnega sklada *Inovativno učenje in poučevanje v visokem šolstvu* (INOVUP), smo članice in člani ter sodelavke in sodelavci Oddelka za socialno pedagogiko na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani izvedli izobraževanja z naslovom *Različnost v visokošolskem prostoru*. V študijskih letih 2018/19 in 2019/20 smo izvedli predavanja in delavnice, na katerih smo obravnavali različne teme, ki so bile povezane s temeljnimi vprašanji: »Kako razumeti in odgovarjati na mnogotere razlike med študentkami in študenti? Kako se odzvati na različne psihosocialne stiske, s katerimi se študentke in študenti pogosto srečujejo med študijem? Kako z njimi komunicirati? In nenazadnje, kako razvijati nove inovativne pristope, ki bi pri študentkah in študentih vzbudile kreativnost, refleksivnost in kritičen odnos do obravnavanih vsebin? Izobraževanja so bila zelo obiskana in skupaj z udeleženkami in udeleženci smo ugotovili, da je visokošolski prostor pomemben vzgojno-izobraževalni prostor, ki bi moral tem vprašanjem posvečati več pozornosti.

V ta namen smo oblikovali tudi prispevke v pričujoči knjigi, ki vsak na svoj način odpirajo zgoraj navedene dileme. Prispevek Andreje Grobelšek z naslovom *Perspektiva razumevanja drugačnosti* analizira pojme, kot so drugost in drugačnost, ter prikaže, da se na te največkrat odzivamo s stereotipi. Vsakodnevne diskurzivne in družbene prakse kažejo na prisotnost ideologij in predsodkov, ki se v sodobnih postmodernih družbah ne izražajo več neposredno v odnosih s pripadniki manjšinskih družbenih skupin, temveč simbolno in prikrito. V prispevku so predstavljeni procesi konstruiranja drugačnosti, kritični pogled na samoumevnost prepričanj in vedenj dominantne kulture, nove oblike izražanja rasizma in predsodkov ter nekateri vidiki neenakosti v visokem šolstvu.

Darja Zorc Maver v prispevku *Različnost v visokošolskem prostoru* prikaže družbene spremembe postmoderne, ki močno zaznamujejo tudi visokošolski prostor. Le-ta stoji pred izzivi, da različnosti obravnava in jim da prostor v seminarjih, kjer imajo študentke in študenti možnost, da te različnosti raziskujejo ter jih integrirajo v nova znanja in razumevanja sebe in sveta okoli njih. Posebno pozornost nameni socialnim neenakostim, ki se reproducirajo v celotnem izobraževalnem sistemu in univerza tu ni izjema.

Špela Razpotnik in Darja Tadič se v prispevku *Gojenje kritičnega dialoga v visokošolskem prostoru ali radikalna vsakdanost inovativnosti* sprašujeta, kako, na osnovi dialoga, soustvarjanja in kritičnega učenja, vnesti več inovativnosti in motiviranosti v visokošolski prostor? Pri tem izhajata iz predstavitve inovativnih praks v študijskem procesu socialne pedagogike.

Tomaž Vec v prispevku *Načela dobre medosebne komunikacije pri visokošolskem delu* prikaže pomen in značilnosti komunikacije. V njem osvetli pomen medosebne komunikacije v visokošolskem prostoru ter predstavi temeljne načine komuniciranja, ki omogočajo vzpostavljanje občutka sprejetosti, upoštevanja in empatije. Z boljšo komunikacijo lahko pripomoremo k ustvarjanju tesnejšega in zrelejšega odnosa, boljšemu samovrednotenju, večji motivaciji za študij, kar posledično vodi tudi v ustrežnejše in bolj konstruktivno vedenje študentk in študentov, predvsem pozneje, ko bodo kot strokovnjakinje in strokovnjaki delovali z drugimi ljudmi.

Psihosocialne stiske, s katerimi se srečujejo študentke in študenti, lahko izhajajo iz različnih travmatskih izkušenj iz preteklosti in vplivajo na uspešnost/neuspešnost v visokošolskem prostoru. Mija Marija Klemenčič Rozman osvetli razumevanje in odzivanje na travmatske dogodke študentk in študentov. V prispevku *Visokošolski prostor s perspektive (z)možnosti upoštevanja spoznanj o travmi* predstavi osnovna spoznanja s področja travme ter pomen visokošolskega prostora kot varnega in senzibilnega za razumevanje tovrstnih stisk.

Anja Gruden v članku *Namesto težavnih skupin – inovativni pristopi skupinskega dela v visokošolskem prostoru* prikaže pomen in delovanje skupin in skupinskega dela.

Matej Sande in Sonja Čandek s prispevkom *Spodbujanje inovacij v visokošolskem prostoru* predstavita proces razvoja inovativnih projektov, ki so nastali na drugostopenjskem študiju socialne pedagogike. V prispevku *Krepitev kritičnega mišljenja in kreativnosti pri delu s študenti in študentkami* avtorja predstavita kreativne metode za spodbujanje inovativnosti in kritičnega mišljenja.

Nataša Zrim Martinjak v prispevku *Praktično pedagoško učenje v kontekstu simbolnega kapitala in praznih konceptov stroke* kritično reflektira izkušnje in analizira spoznanja iz izvajanja modela praktičnega pedagoškega učenja v študiju socialne pedagogike.

Prispevek *Biografski pristop v socialno pedagoškem delu* Jane Rapuš Pavel prikaže pomen avtobiografskega pristopa, ki študentkam in študentom omogoča aktivno sodelovanje in soočanje z naracijami. Tovrsten pristop lahko predstavlja pomembno metodo dela v visokošolskem prostoru.

Drage bralke in bralci, upamo, da vam bodo prispevki v pričujoči knjigi pomagali odgovoriti na nekatera vprašanja, s katerimi se srečujete v svoji vsakodnevni pedagoški praksi. Zagotovo se vam bodo ob branju prispevkov odpirale nove dileme in vprašanja. In ravno to je tudi naš namen, kajti le skozi stalno refleksijo in preizpraševanjem lahko skupaj s študentkami in študenti

gradimo visokošolski prostor kot prostor, ki omogoča razvoj inovativnosti in kreativnosti, predpogoj za to pa je spoštovanje različnosti, strpnosti in medsebojnega dialoga.

Darja Zorc Maver, urednica

Univerza v Ljubljani

Projekt »Inovativno učenje in poučevanje v visokem šolstvu (INOUP)« sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD